

ПРОЕКТ

ЗВІТ

ПРО СТРАТЕГІЧНУ ЕКОЛОГІЧНУ ОЦІНКУ ДО ПРОЄКТУ ПРОГРАМИ ЕКОНОМІЧНОГО І СОЦІАЛЬНОГО РОЗВИТКУ ШИРОКІВСЬКОЇ СІЛЬСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ НА 2024-2027 РОКИ

ШИРОКІВСЬКА
ГРОМАДА

**с. Широкий
2023**

ЗМІСТ

1. Зміст та основні цілі Програми економічного і соціального розвитку Широківської сільської територіальної громади Щастинського району Луганської області на 2024-2027 роки, її зв'язок з іншими документами державного планування.....	3
2. Характеристика поточного стану довкілля, у тому числі здоров'я населення, та прогнозні зміни цього стану, якщо проєкт Програми не буде затверджено.....	10
3. SWOT – аналіз.....	19
4. Екологічні проблеми, у тому числі ризики впливу на здоров'я населення, які стосуються Програми, зокрема щодо територій з природоохоронним статусом.....	22
5. Зобов'язання у сфері охорони довкілля, у тому числі пов'язані із запобіганням негативному впливу на здоров'я населення.....	23
6. Опис наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, у тому числі вторинних, кумулятивних, синергічних.....	26
7. Заходи, що передбачається вжити для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання Програми.....	28
8. Обґрунтування вибору виправданих альтернатив, що розглядалися, опис способу, в який здійснювалася стратегічна екологічна оцінка.....	30
9. Заходи, передбачені для здійснення моніторингу наслідків виконання програми для довкілля, у тому числі для здоров'я населення.....	31
10. Опис ймовірних транскордонних наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення (за наявності).....	33
11. Резюме нетехнічного характеру.....	33

1. Зміст та основні цілі Програми економічного і соціального розвитку Широківської сільської територіальної громади Щастинського району Луганської області на 2024-2027 роки, її зв'язок з іншими документами державного планування

Програма економічного і соціального розвитку Широківської сільської територіальної громади на 2024-2027 роки (далі – Програма) розроблена спеціалістами Широківської сільської військової адміністрації (далі – Військова адміністрація) на підставі матеріалів, отриманих від структурних підрозділів і відділів Військової адміністрації.

Законодавчою основою для розроблення Програми є Закони України «Про державне прогнозування та розроблення програм економічного і соціального розвитку України», «Про місцеве самоврядування в Україні», «Про військові адміністрації», Постанова Кабінету Міністрів України від 26.04.2003 № 621 «Про розроблення прогнозних і програмних документів економічного і соціального розвитку та складання проекту державного бюджету» (із змінами), Постанова Кабінету Міністрів України від 31.05.2021 № 586 «Про схвалення Прогнозу економічного і соціального розвитку України на 2022-2024 роки».

Програма економічного і соціального розвитку Широківської сільської територіальної громади розроблена відповідно до:

Державної стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 роки затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 05.08.2020 № 695;

Указу Президента України від 30.09.2019 № 722/2019 «Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року»;

Закону України від 05.02.2015 № 156-VIII «Про засади державної регіональної політики» (із змінами);

Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо засад державної регіональної політики та політики відновлення регіонів і територій»;

Постанови Кабінету Міністрів України від 03.03.2021 № 179 «Про затвердження Національної економічної стратегії на період до 2030 року» (із змінами);

Стратегії розвитку Луганської області на 2021-2027 роки, затвердженої розпорядженням керівника Луганської обласної військово-цивільної адміністрації 26.03.2020 № 246;

Стратегії соціально-економічного розвитку Широківської сільської територіальної громади на період до 2027 року.

Враховуючи умови воєнного стану в Україні, Програма базується на аналізі основних показників і тенденцій соціально-економічного розвитку громади у 2021-2023 роках з урахуванням потреб, можливостей та особливостей місцевого розвитку. Враховано можливі виклики, пов'язані з повномасштабним вторгненням російської федерації, визначено мету, напрями та заходи економічного і соціального розвитку та відновлення громади на 2024-2027 роки. У зв'язку з військовою агресією російської федерації проти України, відповідно до Закону України «Про захист інтересів суб'єктів подання звітності та інших

документів у період дії воєнного стану або стану війни», у період дії воєнного стану або стану війни, а також протягом трьох місяців після його завершення, органи державної статистики призупинили оприлюднення більшості статистичної інформації, тому аналіз соціально-економічного становища здійснено на основі наявних оперативних даних.

Територія Широківської сільської територіальної громади Щастинського району Луганської області (далі – Громада) з 24.02.2022 року тимчасово окупована збройними формуваннями російської федерації. У Переліку територій, на яких ведуться (велися) бойові дії або тимчасово окупованих російською федерацією, затвердженого наказом Міністерства з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України 22.12.2022 № 309, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 23.12.2022 за № 1668/39004, містяться відомості про окупацію території Громади з 24.02.2022 року.

На території Громади вимкнено мережі українських операторів мобільного зв'язку та всі види інтернет зв'язку, що практично унеможливляє збір інформації та моніторинг стану окупованої території. Указом Президента України «Про утворення військових адміністрацій населених пунктів у Луганській області» від 23.09.2022 № 665/2022 утворено Військову адміністрацію. Розпорядженням Президента України від 23.09.2022 № 217/2022-рп призначено начальника Військової адміністрації. Відомості про Військову адміністрацію внесені 29.09.2022 року до Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань та проведено державну реєстрацію створення юридичної особи. Тимчасове місцезнаходження Військової адміністрації є м. Одеса.

Програма спрямована на ефективне виконання повноважень Військовою адміністрацією в умовах тимчасової окупації території Громади, підтримку внутрішньо-переміщених осіб (далі – ВПО), подолання наслідків бойових дій та наслідків окупації на території населених пунктів Громади, створення умов для відновлення економічного зростання, залучення внутрішніх та зовнішніх інвестицій.

Фінансування передбачених Програмою заходів буде здійснюватися за рахунок коштів державного та місцевого бюджету, міжнародної технічної допомоги, інших джерел, не заборонених законодавством, що спрямовуються на вирішення нагальних проблем Громади.

СТРУКТУРА СТРАТЕГІЧНИХ, ОПЕРАТИВНИХ ЦІЛЕЙ ТА ЗАВДАНЬ ДО 2027 РОКУ

Стратегічна ціль 1 СТВОРЕННЯ КОМФОРТНИХ ТА БЕЗПЕЧНИХ УМОВ НА ТЕРИТОРІЇ ГРОМАДИ.	Оперативна ціль 1.1. Розвиток інфраструкту ри територіальн ої громади та благоустрій з урахуванням гендерно- орієнтованог о та інклюзивног о підходу.	Завдання 1.1.1. Розробка заходів до програми освітлення основних вулиць та публічних місць населених пунктів Громади.
		Завдання 1.1.2. Розробка заходів до програми відеоспостереження за публічними та небезпечними ділянками населених пунктів Громади.
		Завдання 1.1.3. Ремонт та утримання комунальної дорожньої інфраструктури з урахуванням інклюзивного підходу.
		Завдання 1.1.4. Забезпечення мешканців громади доступом до водопостачання з якісною водою.
		Завдання 1.1.5. Забезпечення громадської, екологічної, пожежної безпеки у громаді, а також запобігання виникненню надзвичайних ситуацій, ситуацій пов'язаних з загрозами збройного конфлікту.
	Оперативна ціль 1.2. Покращення екологічного стану. Створення та впровадженн я системи поводження з твердими побутовими відходами.	Завдання 1.2.1. Розробка схеми санітарної очистки населених пунктів громади: майданчики для збору сміття із розрахунку кількості контейнерів; визначення та укладання угоди з полігоном ТПВ; організація роботи зі збирання, сортування та вивезення ТПВ; розрахунок тарифів на ТПВ КП «Артіль» Широківської сільської ради».
		Завдання 1.2.2. Розробка програми правил благоустрою та поведження з твердими побутовими відходами.

	Оперативна ціль 1.3. Інклюзивний доступ та висока якість послуг в сферах освіти, охорони здоров'я, культури та спорту для мешканців та мешканок Громади.	Завдання 1.3.1. Відновлення, реконструкція, ремонт та матеріально-технічне оснащення закладів освіти, охорони здоров'я, культури та спорту, соціального захисту населення з урахуванням забезпечення інфраструктурної доступності.
		Завдання 1.3.1.1. Визначення пріоритетів за черговістю та термінами проведення робіт з відновлення, реконструкції об'єктів відповідно до можливостей бюджету.
		Завдання 1.3.1.2. Виготовлення проектно-кошторисної документації (ПКД) щодо кожного об'єкту комунальної власності Громади.
		Завдання 1.3.1.3 Здійснення обстеження наявних об'єктів, визначення їх стану та потреб у відновленні, реконструкції, тощо з урахуванням інклюзивного підходу.
	Оперативна ціль 1.4. Розроблення та оновлення містобудівної документації (детальні плани, плани зонування, генеральні плани) населених пунктів територіальн ої громади з врахуванням	Оперативна ціль 1.4.1. Розроблення та оновлення містобудівної документації (детальні плани, плани зонування, генеральні плани) населених пунктів територіальної громади з врахуванням інклюзивного підходу.

	інклюзивного підходу	
СТРАТЕГІЧНА ЦІЛЬ 2 РОЗВИТОК «ЛЮДСЬКОГО КАПІТАЛУ» ГРОМАДИ З УРАХУВАННЯМ ГЕНДЕРНО-ОРІЄНТОВАНОГО ПІДХОДУ ТА ІНКЛЮЗІЇ.	Оперативна ціль 2.1. Підвищення якості та доступу до освітніх послуг в територіальній громаді з урахуванням інклюзії.	Завдання 2.1.1. Комплектування шкіл територіальної громади в повному обсязі сучасним обладнанням з урахуванням гендерного та інклюзивного підходу.
		Завдання 2.1.2.1. Визначення потреби в сучасних та інклюзивних засобах та інструментах освітнього процесу в розрізі кожної школи громади відповідно до стандартів Нової української школи.
		2.1.2.2. Розробка заходів до програми придбання та комплектування шкіл Громади.
	Оперативна ціль 2.2. Підвищення якості та інклюзивної доступності до надання медичних послуг жінкам і чоловікам, дівчатам і хлопцям громади з урахуванням гендерно-орієнтованого підходу.	Завдання 2.2.1. Розробка заходів до програми покращення надання медичних послуг населенню територіальної громади з врахуванням інклюзивного та гендерно-орієнтованого підходу.
		Завдання 2.2.1.1. Укладення переліку медичних послуг, відповідно до рівня закладу, щодо кожного об'єкту охорони здоров'я.
		Завдання 2.2.1.2. З'ясування потреби у необхідному медичному устаткуванні, відповідно до переліку послуг, щодо кожного об'єкту охорони здоров'я.
		Завдання 2.2.1.3. Здійснення розрахунку потреби коштів для придбання необхідного обладнання згідно з визначеними потребами.
		Завдання 2.2.1.4. Визначення черговості оснащення відповідно до можливостей

		бюджету та першочергової необхідності.
		Завдання 2.2.1.5. Проведення аудиту доступності до медичних закладів та послуг, наявністю відповідних медичних працівників та вжиття відповідних заходів за його підсумками.
		Завдання 2.2.2. Сформовано сприятливе середовище для забезпечення культурних потреб та здорового способу життя всіх категорій жінок і чоловіків Громади.
	Оперативна ціль 2.3. Розвиток спортивної інфраструктури територіальної громади з урахуванням вимог інклюзивності та потреб за запитів жінок та чоловіків, дівчат і хлопців Громади.	Завдання 2.3.1. Створення мультифункціональних інклюзивних спортивних майданчиків.
		Завдання 2.3.2. Розбудовано доступну спортивну інфраструктуру з урахуванням потреб населення різного віку, статі, стану здоров'я, місця проживання, що сприяє широкому залученню мешканців громади до занять спортом та фізичною культурою.
	Оперативна ціль 2.4. Забезпечення культурних потреб мешканців Громади.	Завдання 2.4.1. Створення багатофункціональних просторів та якісних послуг культури та дозвілля на базі будинків культури та клубів, парку дозвілля з урахуванням гендерного на інклюзивного підходу та культурних потреб жінок та чоловіків Громади.

	Оперативна ціль 2.5. Якісні соціальні послуги, забезпечення рівності прав і можливостей жінок і чоловіків, запобігання та протидія домашньому та гендерно- обумовленом у насильству.	Завдання 2.5.1 Забезпечено роботу координаційного механізму щодо забезпечення гендерної рівності, профілактики, протидії та створення умов щодо надання послуг постраждалим від домашнього насильства.
		2.5.2 Забезпечення інклюзивного доступу вразливих категорій населення, особливо жінок, зокрема молодих та похилого віку, із віддалених та сільських громад, до безоплатної правової допомоги (у тому числі в режимі онлайн).
		2.5.3. Проведення інформаційних кампаній для підвищення обізнаності жінок і чоловіків, у тому числі для молодих дівчат і хлопців, жінок і чоловіків похилого віку, учасників та учасниць АТО/ООС та членів їх родин, постраждалих від домашнього та гендерно зумовленого насильства та торгівлі людьми, щодо діяльності наявних загальних і спеціалізованих служб підтримки постраждалих, «гарячих ліній», форм домашнього та гендерно обумовленого насильства, подолання гендерних стереотипів та дискримінації.
Стратегічна ціль 3 ЕКОНОМІЧНИЙ РОЗВИТОК ГРОМАДИ.	Оперативна ціль 3.1. Сприяння економічном	Завдання 3.1.1. Розробка проєктів місцевого розвитку та супровід їх реалізації, з увагою вразливих категорій жінок та чоловіків, молоді, осіб

	у розвитку Громади.	похилого віку, маломобільних категорій.
		Завдання 3.1.2. Інформування підприємців щодо залучення інвестицій та сучасних технологій.
		Завдання 3.1.3. Запровадження гендерного підходу у бюджетному процесі для сприяння місцевому економічному розвитку
	Оперативна ціль 3.2. Створення центру надання адміністрати вних послуг (ЦНАП) для надання якісних, доступних гендерно- орієнтованих адміністрати вних послуг.	Завдання 3.2.1 Забезпечення інклюзивного доступу до адміністративних послуг, у тому числі за допомогою роботи мобільного ЦНАПу, створенню віддалених робочих місць відповідних служб.
		Завдання 3.2.2. Розробка гендерного паспорту громади.
		Завдання 3.2.3. Розробка інвестиційного паспорту громади з врахуванням гендерно-орієнтованого підходу.

2. Характеристика поточного стану довкілля, у тому числі здоров'я населення, та прогностні зміни цього стану, якщо проєкт Програми не буде затверджено

Враховуючи відсутність повної необхідної поточної статистичної інформації за 2022 рік, методологічно-статистичної бази для прогнозування ситуації по території Громади і всій території області, прогностні розрахунки розроблені виходячи з реальних можливостей, наявних даних, пріоритетних завдань на основі аналізу поточної економічної та соціальної ситуації у Громаді, з урахуванням тенденцій попередніх років.

Крім того, вся територія Громади тимчасово окупована російською федерацією, що унеможливорює провести об'єктивний аналіз ситуації в зоні конфлікту. На даний час не проводиться екологічний моніторинг, відсутня достовірна інформація про характер пошкоджень підприємств, інфраструктури тощо.

Відсутність статистичних даних за 2022 рік та високий ступінь невизначеності і непередбачуваності у сфері національної та регіональної безпеки ускладнює проведення об'єктивного аналізу та оцінки поточної екологічної ситуації на тимчасово окупованій території Громади та повноцінного прогнозу ймовірного подальшого стану навколишнього природного середовища. З огляду на вищезазначене, аналіз поточного стану та прогнозування подальшого стану навколишнього природного середовища Громади доцільно здійснювати виходячи з реальних можливостей та наявних даних.

2.1 Загальна екологічна ситуація

В Широківській територіальній громаді відсутні промислові, великі сільськогосподарські підприємства, тому екологічне навантаження на навколишнє природне середовище незначне, що позитивно впливає на чистоту атмосферного повітря, підземні та поверхневі води, стан земель. Основними забруднювачами атмосферного повітря є пересувні джерела: автомобільний транспорт та виробнича техніка.

Загрозу навколишньому природному середовищу становлять несанкціоновані стихійні сміттєзвалища на території Громади, відсутність в багатьох населених пунктах комплексу заходів по забезпеченню екологічно-безпечного збирання та видалення твердих побутових відходів, засмічення берегів малих річок та лісопосадок, що оточують житлові масиви та під'їзні шляхи до них.

На території Громади відсутні підприємства з утилізації та перероблення відходів. Промислові відходи, такі як відпрацьовані масла, акумулятори, шини, люмінесцентні лампи тощо, за укладеними договорами передаються спеціалізованим підприємствам Луганської області для утилізації або переробки.

Природно-заповідний фонд громади складається з 3 об'єктів: ландшафтний парк «Урочище Терське» загальнодержавного значення (123,9 га), з них 68,2 га земель державної власності, які перебувають у постійному користуванні державного підприємства «Станично-Луганське дослідне лісомисливське господарство, 55,7 га земель державної власності (запас), які знаходяться поблизу села Чугинка; пам'ятка природи «Гришино» (460,0 га) та заповідне урочище «Киселева балка» місцевого значення (154,0 га).

2.2. Клімат та атмосферне повітря

Клімат по території Громади континентальний помірний, з жарким літом і вітряною, холодною зимою. Середня температура липня становить 21,8°C, можливі періоди спеки до 38-40°C; зимою середня температура січня від -6°C, можливі морози до -30°C.

Наприкінці весни часті суховії. Опадів за рік від 400 до 550 мм. Серед несприятливих кліматичних явищ, слід виділити зимову відлигу, ожеледицю, промерзання ґрунту, весняні заморожування, сухі східні вітри, град.

Стан навколишнього природного середовища Громади можна охарактеризувати, як задовільний, на території відсутні підприємства важкої промисловості.

Стаціонарні пости спостереження за станом забруднення атмосферного повітря в населених пунктах Громади відсутні, що не дає можливості точно дослідити його актуальний стан.

Згідно даних, у дослідженому регіоні, як і на території усієї Луганської області, відбуваються кліматичні зміни, які виявляються у збільшенні середньорічної та зимових температур повітря, збільшенні кількості опадів та показників вологозабезпеченості території тощо.

Атмосферне повітря Громади обумовлюється слабким розвитком промисловості, тому екологічне навантаження на навколишнє середовище незначне. Це позитивно впливає на чистоту атмосферного повітря, підземні та поверхневі води, стан земель.

Головним чинником, що впливає на стан атмосферного повітря Громади є наявність автомобільного транспорту, який не забезпечений приладами для нейтралізації відпрацьованих газів. Зазначене ускладнюється здебільшого незадовільним станом твердого покриття автодоріг, а також недостатністю облаштованих пішохідних переходів через магістральні вулиці.

Ймовірний стан клімату та атмосферного повітря, якщо проєкт Програми не буде затверджено

Проєкт Програми передбачає заходи з відновлення транспортно-логістичної інфраструктури, що є одним із дієвих механізмів подолання забруднення повітря. Також, наявні проєкти які передбачають термомодернізацію комунальних будівель, що дозволить знизити об'єми енергетичних ресурсів для опалення та, як наслідок, знизити викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря, в тому числі парникових газів, викиди яких впливають на зміну клімату.

Дерева здатні накопичувати вуглець, що робить їх потенційно потужними інструментами проти зміни клімату, дерева також зменшують забруднення повітря. Виконання цих заходів дозволить пом'якшити вплив на клімат та атмосферне повітря на місцевому рівні, але виконання цих заходів не дозволить знизити вплив на регіональному або національному рівнях. Тому, можна зробити висновок, що у разі незатвердження проєкту Програми вплив на клімат та атмосферне повітря на загальнонаціональному рівні залишиться без змін.

В результаті військових дій в атмосферне повітря викидаються продукти детонації ракет і артилерійських снарядів, виникають пожежі, і в залежності від того, що палає, в атмосферне повітря потрапляють продукти горіння, які безпосередньо впливають на клімат та атмосферне повітря.

2.3. Водні ресурси

По території Громади протікають річки Чугинка, Тепла та Деркул, яка впадає в Сіверський Донець.

Послуги з централізованого водопостачання отримували мешканці Громади, які проживають в індивідуальних та багатоквартирних житлових будинках в с-щі Степове, с-щі Розквіт, с-щі Широкий, с. Чугинка, с. Талове.

На території Громади загальна кількість водопровідних мереж складала 63,87 км. Загальна кількість сільських свердловин питної води – 7 одиниць.

Водопостачання споживачів в с-щі Широкий, в с-щі Козачий здійснювало КП «Артіль» Широківської сільської ради, в с-щі Розквіт, с-щі Степове - відокремлений підрозділ «Станично-Луганський департамент комунального підприємства «Попаснянський районний водоканал».

Через відсутність фінансування будівництво нових водопровідних споруд не ведеться, капітальні ремонти та реконструкції існуючих водопроводів не проводяться. Поточні ремонтні роботи проводяться в екстрених випадках. Одним з гострих питань є обслуговування сільських водопроводів, оскільки при сільських радах не організовані служби з експлуатації водопровідних мереж, не створюються технічні бригади по обслуговуванню водопроводів сільських населених пунктів, відсутня техніка та запчастини.

Ймовірний стан водних ресурсів, якщо проєкт Програми не буде затверджено

Завдяки утриманню прибережних смуг водних об'єктів в належному санітарному стані водні ресурси не забруднюються та не замулюються, а поверхневі стоки з прилеглих територій фільтруються. Крім того, забезпечують укриття, тінь та живлення для риб та інших водних організмів.

Крім того, проєктом Програми планується модернізація об'єктів водопровідно-каналізаційного господарства та, як наслідок, збереження водних ресурсів, підвищення якості питної води, поліпшення екологічного стану навколишнього природного середовища.

Якщо заходи Програми не будуть реалізовані, стан водних ресурсів на території Громади залишиться без змін або зазнає змін у бік погіршення.

2.4. Земельні ресурси

Відповідно до Закону України «Про екологічну мережу України» складовими елементами еко-мережі є землі неінтенсивного сільськогосподарського використання, землі водного, лісового, природно-заповідного фонду.

Територія Громади складає 58179 га., з них: сільськогосподарські угіддя – 85%; ліси – 9%; землі водного фонду – 1,5%; інше – 4,5% .

У 2023 році відновлено доступ до Державного земельного кадастру та проведена реєстрація посадової особи на геопорталі пілотного проєкту Національна інфраструктура геопросторових даних.

За категоріями земель каркасом екологічної мережі в Громаді є саме землі сільськогосподарського призначення.

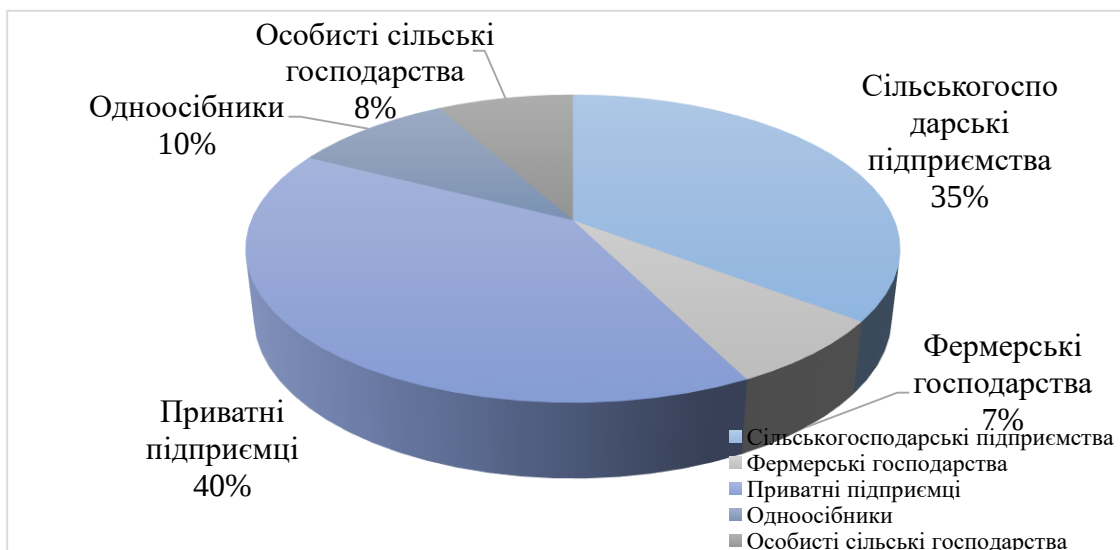
Основним критерієм оцінки екологічного стану сільськогосподарських

угідь є рівень родючості ґрунтів, як основа функціонування цієї категорії земель. Тривале використання земель для сільськогосподарських потреб без належних агротехнічних заходів призводить до фізико-хімічної деградації ґрунтів. Інформація щодо результатів проведення агрохімічної паспортизації ґрунтів Громади відсутня.

Структура земельного фонду Громади

Види основних земельних угідь	Площа (тис.га)	% до загального обсягу
Загальна земельна площа, в т.ч.:	58,179	100
<i>сільськогосподарські угіддя</i>	49,452	85
<i>ліси</i>	5,236	9
<i>водний фонд</i>	0,873	1,5
<i>інше</i>	2,618	4,5

Структура сільськогосподарських земель Громади

Ймовірний стан земельних ресурсів, якщо проєкт Програми не буде затверджено

Проєктом Програми передбачені заходи з відновлення порушених земель, а саме: забезпечення обстеження та гуманітарного розмінування земель; проведення оцінки шкоди та збитків, що завдані земельному фонду Громади; рекультивация порушених ґрунтів з метою повернення їх у сільськогосподарське виробництво. Зазначені заходи матимуть позитивний результат з метою відтворення родючості ґрунту. Після грубої рекультиваци відтворення, в місцях руйнації, прогнозовано буде відбуватися десятки років залежно від площі руйнації та потребуватиме значних фінансових вкладень, без яких вирощування сталих та якісних врожаїв сільськогосподарських культур буде неможливим.

Оцінити стан і провести аналіз заподіяної шкоди та збитків, що завдані земельному фонду Громади, наразі неможливо у зв'язку з окупацією.

Таким чином, можна зробити висновок, що у разі незатвердження проєкту Програми стан земельних ресурсів залишиться незмінним або зазнає змін у бік погіршення, враховуючи тривалу окупацію території.

2.5. Лісовий фонд

Площа земель лісового фонду складає 5236 га., що складає 9 % від загальної площі Громади.

Площа лісів Громади на 1 людину складає 0,78 га., що в 4,5 рази перевищує загальнообласний показник.

2.6. Природо-заповідний фонд

Широківська сільська територіальна громада — це територія з цікавими та унікальними туристичними об'єктами, яка славиться своїми цілющими джерелами та святими місцями.

Природно-заповідний фонд Громади складається з 3 об'єктів:

1) ландшафтний парк «Урочище Терське» загальнодержавного значення (123,9 га.), з них 68,2 га. земель державної власності, які перебувають у постійному користуванні державного підприємства «Станично-Луганське дослідне лісомисливське господарство», 55,7 га. земель державної власності (запас). В урочищі переважають діброви віком до 100 років, липи, сосни, ясені, у великій кількості можна побачити цінні лікарські рослини. Вода в джерелах містить багато срібла, заліза та багато інших елементів.

2) пам'ятка природи «Гришино» місцевого значення 460,0 га., розташована між селами Чугинка та Красний Деркул.

3) заповідне урочище «Киселева балка» місцевого значення 154,0 га. «Кисельова балка» уявляє собою величезний інтерес, як для паломництва, так і для наукового і, в тому числі, для релігійно-пізнавального туризму.

Ймовірний стан природо-заповідного фонду, якщо проєкт Програми не буде затверджено

Виконання заходів проєкту Програми не спричинятиме додаткове техногенне навантаження на природо-заповідний фонд території Громади. Тобто, можна зробити висновок, що у разі не затвердження Програми стан ПЗФ, залишиться незмінним або не зазнає змін у бік погіршення, внаслідок впливу тривалої окупації та можливих бойових дій на території Громади.

2.7. Поводження з твердими побутовими відходами

Широківській територіальній громаді надання послуг з вивезення твердих побутових відходів від комунального житлового фонду, будинків приватного сектору, від юридичних осіб було покладено на КП «Артіль» Широківської сільської ради. Видалені тверді побутові відходи вивозилися на звалище — полігон твердих побутових відходів у м. Щастя.

Ліквідація несанкціонованих сміттєзвалищ в межах смуг вулиць та доріг населених пунктів, на прибудинкових територіях, на пустирях в межах населених пунктів проводилася за рахунок бюджету Широківської сільської

військово-цивільної адміністрації та підприємств, які ведуть свою діяльність на території Громади.

Проводилася організаційна робота щодо повного охоплення населення і установ Громади послугою зі збору і вивезення твердих побутових відходів шляхом розміщення відповідної інформації на офіційному сайті Широківської сільської ВЦА.

Також, була поведена інформаційно-роз'яснювальна робота і серед населення щодо правил поводження з відходами і необхідності укладення договорів на послугу з вивезення відходів, притягнення до відповідальності порушників правил благоустрою.

Ймовірний стан поводження з твердими побутовими відходами, якщо проєкт Програми не буде затверджено

В разі невиконання заходів передбачених проєктом Програми, фактор поводження з відходами матиме вагоме значення серед ризиків шкідливого впливу на навколишнє середовище на території Громади.

У випадку, якщо ситуація з ТПВ залишатиметься на тому ж рівні, це призведе до збільшення кількості стихійних сміттєзвалищ, та негативно вплине на загальний санітарний стан населених пунктів Громади.

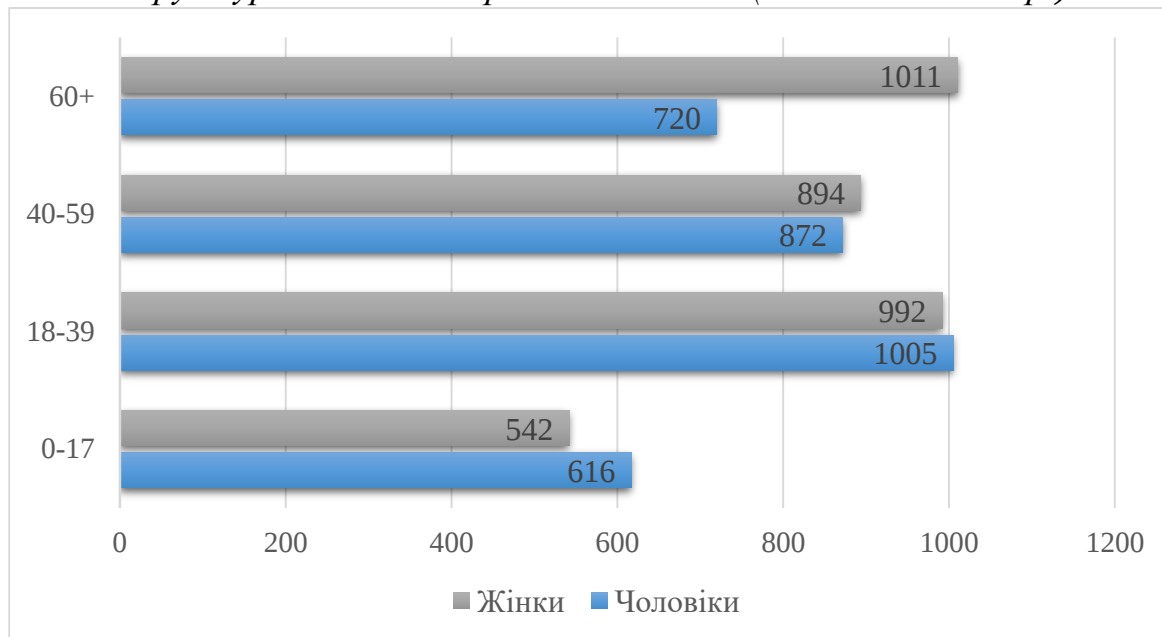
Крім того, є ймовірність накопичення будівельного сміття, що утворилось в наслідок бойових дій, яке може містити токсичні речовини, що забруднюють повітря, ґрунт і підземні води.

В цій сфері розроблено Порядок поводження з відходами, що утворились у зв'язку з пошкодженням (руйнуванням) будівель та споруд внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій або проведенням робіт з ліквідації їх наслідків, який затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 27.09.2022 р. №1073, реалізація якого має забезпечити досягнення екологічних стандартів в сфері поводження з відходами на території Громади.

2.8. Населення та соціальна інфраструктура

Загальна кількість населення Громади складає 6,652 тис. осіб, у тому числі кількість чоловіків – 3,213 тис. осіб, жінок – 3,439 тис. осіб.

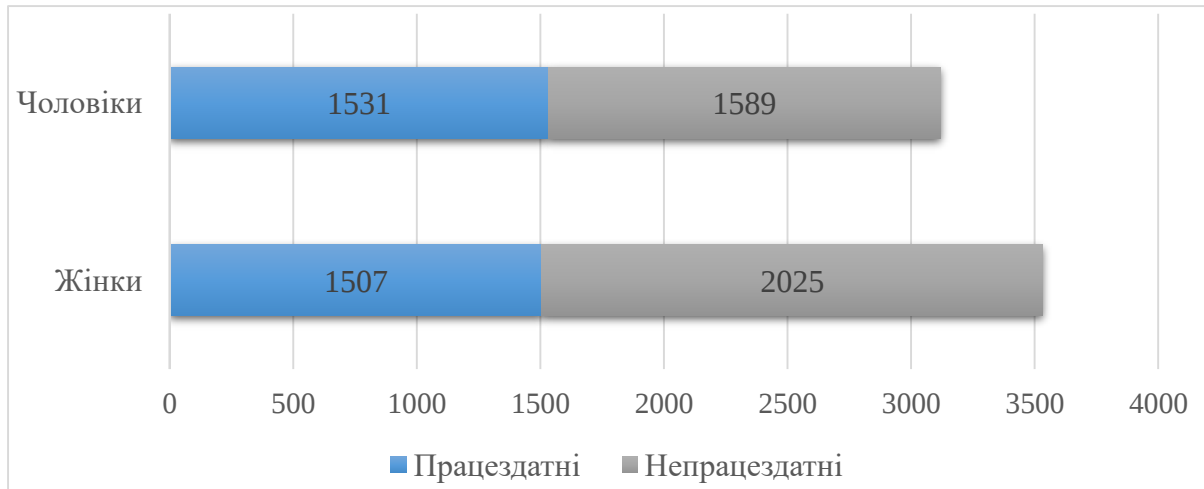
Структура населення Громади за віком (станом на 2021 р.)

Розподіл населення Громади за статтю та віком (станом на 2021 р.)

Населенні пункти	Чоловіки					Жінки				
	0-17	18-39	40-59	60+	Всього	0-17	18-39	40-59	60+	Всього
с-ще Широкий	166	287	186	190	829	132	296	151	200	779
с. Благовіщенка	30	35	43	30	138	39	48	49	43	179
с. Вільне		4	2		6		2	2	2	6
с. Гарасимівка	39	95	112	92	338	32	80	96	143	351
с. Деркульське			2	1	3		1			1
с. Золотарівка	10	17	25	14	66	7	9	12	19	47
с. Красна Талівка	88	146	125	92	451	91	132	129	141	493
с. Красний Деркул	29	27	26	23	105	18	29	22	53	122
с. Олександрівка	17	37	33	23	110	13	27	32	26	98
с. Чугинка	89	144	134	114	480	75	116	161	160	512
с-ще Козачий	36	56	42	33	167	42	67	66	65	240
с-ще Розквіт	61	87	62	45	255	45	97	82	76	300
с-ще Степове	10	21	23	17	71	10	30	32	21	93
с-ще Талове	38	53	57	46	194	38	58	60	62	218

Структура населення за працездатністю (станом на 2021 р.)

Працездатне населення Громади в 2021 році складає 3038 осіб, 45 % від загальної кількості населення, з них 1531 чоловіків, 1507 жінок.

Окупація Громади була швидкою і «тихою», територія майже не постраждала та є відносно безпечною, що дозволило приймати осіб із населених пунктів, які безпосередньо розташовані в районі проведення бойових дій. Детальну інформацію щодо населення, яке залишається на тимчасово окупованій території можливо буде проаналізувати тільки після деокупації Громади.

У зв'язку з «тихою» окупацією Громади більшість працездатного населення залишилась на ТОТ, що спричинило кадровий голод серед працівників підприємств/установ Громади.

Загальна кількість працевлаштованих осіб серед ВПО протягом 2023 року склала 20 чоловік.

Структура населення за працездатністю (станом на 2021 р.)

Населенні пункти	Всього насе- лення	Працездатне населення			Непрацездатне населення		
		Чол.	Жін.	Всього	Чол.	Жін.	Всього
с-ще Широкий	1608	426	400	826	399	383	782
с. Благовіщенка	317	74	90	164	64	89	153
с. Вільне	12				6	6	12
с. Гарасимівка	689	175	146	321	151	217	368
с. Деркульське	4				3	1	4
с. Золотарівка	113	15	15	30	55	28	83
с. Красна Талівка	944	225	219	444	205	295	500
с. Красний Деркул	227	59	57	116	47	64	111
с. Олександрівка	208	47	28	75	59	74	133
с. Чугинка	992	202	211	413	278	301	579
с-ще Козачий	407	58	43	101	58	248	306
с-ще Розквіт	555	114	165	279	146	130	276
с-ще Степове	164	42	31	73	19	72	91
с-ще Талове	412	94	102	196	99	117	216

Соціальна інфраструктура

Для надання первинної медичної допомоги населенню Громади було укладено договір з комунальним некомерційним підприємством «Центр первинної медико-санітарної допомоги Станично-Луганської селищної територіальної громади».

На території Широківської громади лікарні відсутні, тому медичні послуги вторинного рівня забезпечує комунальне некомерційне підприємство «Станично-Луганська багатoproфільна лікарня Станично-Луганської селищної територіальної громади».

Інші медичні послуги мешканці Громади отримували в закладах охорони здоров'я у містах Лисичанськ, Сєверодонецьк.

Для надання соціальних послуг укладено договір з комунальною установою «Центр надання соціальних послуг» Станично-Луганської селищної територіальної громади. Послугу надають 8 працівників установи.

Ймовірний стан здоров'я населення, якщо проєкт Програми не буде затверджено

Проєктом Програми передбачені заходи з розвитку первинної медико - санітарної допомоги на засадах сімейної медицини, вдосконалення матеріально-технічної бази, профілактики, раннього виявлення та ефективного лікування

захворювань.

У зв'язку з цим, можна зробити висновок, що у разі не затвердження Програми стан здоров'я населення, залишиться незмінним або зазнає змін у бік погіршення, внаслідок впливу тривалої окупації та можливих бойових дій на території Громади.

Окупація території, виїзд кваліфікованих медичних фахівців на територію підконтрольній Україні унеможлиблює отримання якісної медичної допомоги.

Відсутність можливості звернення до сімейного лікаря в профілактичних цілях посилює прояви хронічних захворювань та ускладнює виявлення онкологічних захворювань на ранній стадії, що значно вплине на ефективність і тривалість лікування. Через психоемоційну напругу, спричинену окупацією та невизначеністю майбутнього, населення може зіткнутися з психологічними та психічними проблемами, зростанням кількості наркотичної, алкогольної залежності.

3. SWOT – аналіз

За допомогою методики SWOT – аналізу визначено і уточнено :

сильні сторони Широківської територіальної громади – це її існуючі особливості, які містять основу для розвитку;

слабкі сторони громади – це існуючі особливості, які ускладнюють умови для розвитку;

можливості – це існуючі особливості, умови сприятливі для розвитку Громади, що є або можуть виникнути в майбутньому;

загрози – це існуючі особливості, умови, несприятливі та навіть небезпечні для розвитку Громади, що є або можуть виникнути в майбутньому.

СИЛЬНІ СТОРОНИ (ПЕРЕВАГИ)	СЛАБКІ СТОРОНИ (НЕДОЛІКИ)
1. Наявність значної кількості сільськогосподарських земель всіх видів.	1. Дефіцит кваліфікованих кадрів в сфері медицини та освіти, у тому числі обізнаних з сучасними підходами гендерно-орієнтованого управління та бюджетування, управління орієнтованого на результат, заснованого на правах людини тощо.
2. Розвинена мережа та достатня кількість об'єктів освіти, культури та спорту.	2. Незадовільний стан утримання доріг, невідповідність дорожнього покриття сучасним вимогам щодо транспортного навантаження, недостатня розвиненість та інклюзивність дорожньо-транспортної інфраструктури, що

	призводить до проблем мешканок та мешканців Громади до доступу до відповідних послуг та знижує мобільність і можливість працевлаштування.
3. Наявність родовищ нафти, газу та корисних копалин (гончарна глина).	3. Відсутність полігону ТПВ або заводу по переробці сміття у Громаді
4. Наявність туристичних об'єктів («Киселева балка», «Гришино», «Урочище терське» та інше).	4. Відсутність балансу попиту та пропозиції на місцевому ринку праці. Високий рівень безробіття у Громаді, особливо серед жінок, які мають дітей, та молоді.
5. Значна кількість суб'єктів підприємництва, у тому числі виробників сільськогосподарської продукції.	5. Відсутність або недостатній доступ до дошкільних навчальних закладів та відсутність транспортного сполучення між населеними пунктами створює ситуацію, коли жінки повинні залишатися вдома з дітьми, що заважає особистому та професійному зростанню.
6. Наявність садів та традицій садівництва.	6. Відсутність вуличного освітлення в більшості населених пунктів Громади
7. Збережені адміністративні будинки, як можливі об'єкти для інвестування.	7. В населених пунктах Громади немає банків та банкоматів, що обмежує фінансову свободу людей, особливо з вразливих груп населення.
8. Підвищення активності населення, розвиток громадських організацій, груп самопомоги.	8. Неефективна система реагування та попередження домашнього та гендерно-зумовленого насильства, у тому числі пов'язаного з конфліктом. Відсутність притулків, кризових кімнат та центрів денного перебування для постраждалих, а також відповідних кваліфікованих кадрів.
МОЖЛИВОСТІ (ШАНСИ)	ЗАГРОЗИ (ТРУДНОЩІ)

1. Зростання попиту на продовольство на світовому ринку стимулюватиме розвиток агропромислового комплексу Громади.	1. Довготривалий збройний конфлікт через агресію російської федерації проти України, невизначеність майбутнього, що провокує соціальну напругу, міграцію населення, особливо молоді та кваліфікованих кадрів працездатного віку, зростання нерівності, домашнього насильства, насильства за ознакою статі.
2. Існування державних програм підтримки місцевого розвитку, а також державної підтримки Громади.	2. Втрата традиційних ринків збуту та логістичних зв'язків, як наслідок падіння закупівельних цін на продукцію. Ріст цін на паливо, енергоресурси, товари та послуги необхідні для виробництва, як наслідок — зниження прибутковості та ефективності власного виробництва в Громаді та додаткові витрати бюджету.
3. Наявність, доступність програм та проєктів міжнародної технічної допомоги (МТД).	3. Відсутність фінансових установ в жодному селищі та селі Громади.
4. Реалізація державної політики щодо стимулювання створення сімейних господарств, виробничих кооперативів та фермерських господарств, а також впорядкування земельних відносин в частині оптимізації руху земельних паїв, оформлених державними актами.	4. Надмірні тарифи в ЖКГ та за енергоносії.
5. Субвенції та дотації з урахуванням потреб вразливих груп жінок і чоловіків.	5. Зниження рівня життя населення, особливо вразливих груп, старіння населення, що призведе до спаду економічної спроможності Громади.

4. Екологічні проблеми, у тому числі ризики впливу на здоров'я населення, які стосуються Програми, зокрема щодо територій з природоохоронним статусом

Найбільш проблемною є ситуація, що склалася при поводженні з твердими

побутовими відходами (ТПВ). На сьогоднішній день в Громаді не існує жодного сміттесортувального чи сміттєпереробного підприємства.

Крім цього, на території Громади не впроваджено роздільного збору ТПВ, тому всі відходи без сортування знаходяться на звалищах, забруднюючі довкілля. Враховуючи середній морфологічний склад побутових відходів, час їх біологічного розкладу займає сотні років. Тобто, при збереженні існуючої моделі поводження з відходами, площа звалищ та обсяги накопичених ТПВ будуть лише зростати.

Прибережні смуги річок потребують покращання санітарного стану. Основними негативними моментами є змив ґрунтів в період підтоплення, інтенсивне заростання очеретом та іншою рослинністю, забруднення річки, погіршення самоочисної здатності та інше.

У деяких місцях береги захаращені поваленими деревами, в результаті буревіїв та сміттям ТПВ. При опадах та піднятті рівня води повалені дерева та сміття потрапляють у воду, що спричиняє затори та завали, що негативно впливає на навколишнє середовище та забруднює місцеві води.

З кожним роком ці процеси прогресують, посилюють замулення русла та призводять до обміління річки.

Заходи Програми не несуть прямої шкоди територіям з природоохоронним статусом, так як основні завдання передбачають розвиток житлово-комунального господарства; транспортної інфраструктури; екологічного оздоровлення; енергозбереження; розвиток соціальної сфери, інше.

Тимчасові негативні наслідки для природоохоронних територій можуть бути під час ведення будівельних робіт. Прийняття рішення щодо будівництва, яке матиме вплив на природоохоронні території, та оцінка таких ризиків, буде відбуватися з дотриманням вимог чинного законодавства за встановленими процедурами, враховуючи необхідність проходження процедур стратегічної екологічної оцінки, згідно із законами України «Про стратегічну екологічну оцінку», «Про оцінку впливу на довкілля», а також Законом України «Про природно-заповідний фонд».

Регулювання питань впливу на водні об'єкти визначаються, в тому числі «Водним Кодексом України», де регулюються питання використання водних об'єктів, їх прибережне-захисних смуг та водоохоронних зон.

Стан повітря може погіршуватись через бойові дії у прямий та непрямий способи. Прямий вплив бойових дій - це детонування снарядів, використання артилерійської зброї, авіабомб та ракет. Від вибухів в атмосферне повітря викидаються свинець, сажа, вуглець й інші шкідливі речовини.

Непрямий вплив бойових дій - це пожежі в екосистемах, атаки на промислові об'єкти. Від зазначених пожеж в атмосферне повітря викидаються важкі метали, діоксид сірки, сажа, окиси азоту тощо.

Поки що, достовірно оцінити як саме ведення бойових дій впливає на стан повітря на території Громади неможливо.

5. Зобов'язання у сфері охорони довкілля, у тому числі пов'язані із запобіганням негативному впливу на здоров'я населення, встановлені на міжнародному, державному та інших рівнях, що стосуються документа державного планування

Основними міжнародними зобов'язаннями щодо СЕО є:

Протокол про стратегічну екологічну оцінку (Протокол про СЕО) до Конвенції про оцінку впливу на навколишнє середовище у транскордонному контексті (Конвенція), ратифікований Верховною Радою України (№ 562- VIII від 01.07.2015);

Директива 2001/42/ЄС про оцінку впливу окремих планів і програм на навколишнє середовище, імплементація якої передбачена Угодою про асоціацію між Україною та ЄС;

Конвенція ООН з біологічного різноманіття;

Рамкова конвенція про зміну клімату;

Паризька кліматична угода.

Згідно ст. 28 Закону України «Про основи містобудування», якщо міжнародним договором України, згода на обов'язковість якого надана Верховною Радою України, встановлено інші правила, ніж ті, що містяться в законодавстві України про містобудування, то застосовуються правила міжнародного договору.

Основними законодавчими і нормативно-правовими актами, норми і вимоги яких мають бути враховані та дотримані під час планованої діяльності, є такі:

Водний кодекс України;

Лісовий кодекс України;

Земельний кодекс України;

Закони України:

«Про природно-заповідний фонд»;

«Про охорону культурної спадщини»;

«Про охорону археологічної спадщини»;

«Про охорону атмосферного повітря»;

«Про відходи»;

«Про надра»;

«Про питну воду та питне водопостачання»;

«Про забезпечення санітарного та епідеміологічного благополуччя населення»;

«Про екологічний аудит»;

«Про рослинний світ»;

«Про тваринний світ»;

«Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року»;

«Про охорону навколишнього природного середовища»;

«Про регулювання містобудівної діяльності»;

«Про основи містобудування»;

Конвенція про охорону дикої флори та фауни і природних середовищ існування в Європі (Закон України № 436/96-ВР (436/96-ВР) від 29.10.96;

Національний план дій управління відходами до 2030 року, затверджений Кабінетом Міністрів України 20 лютого 2019 року;

Державна стратегія регіонального розвитку на 2021-2027 роки, затверджена постановою Кабінету Міністрів України від 05 серпня 2020 р. № 695;

Цілі сталого розвитку: Україна-2030 (Ціль 13. «Пом'якшення наслідків зміни клімату»);

Постанова Кабінету Міністрів України від 16 грудня 2020 року №1272 «Про затвердження Порядку здійснення моніторингу наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення»;

Розпорядження Кабінету Міністрів України від 07.12.2016 р. № 932-р «Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері зміни клімату на період до 2030 року»;

Розпорядження Кабінету Міністрів України від 06.12.2017 р. № 878-р «Про затвердження плану заходів щодо виконання концепції реалізації державної політики у сфері зміни клімату на період до 2030 року»;

наказ Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України від 28 жовтня 2020 року № 213 «Про затвердження Критеріїв визначення наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення»;

ДБН Б.1.1 -13:2012 «Склад та зміст містобудівної документації на державному та регіональному рівнях»;

ДСТУ-Н Б Б.1.1-10:2010 «Настанова з виконання розділів «Охорона навколишнього природного середовища» у складі містобудівної документації»;

Державні санітарні правила планування та забудови населених пунктів (зі змінами);

ДСанПіН 2.2.4-171-10 «Гігієнічні вимоги до води питної, призначеної для споживання людиною».

Стосовно дотримання міжнародних зобов'язань у інших напрямках співробітництва, наприклад, таких як зміна клімату, охорона озонного шару та ін., слід зазначити, що вони не мають прямого відношення до головних цілей та завдань проєкту Програми, що є документом місцевого рівня.

Правові засади у сфері поводження з відходами забезпечуються Законом України «Про відходи» та іншими законодавчими актами, що були розроблені для регулювання діяльності з метою уникнення чи мінімізації утворення відходів, зберігання й поводження з ними, запобігання та зменшення негативних наслідків для довкілля і здоров'я людини від утворення, зберігання та поводження з відходами.

В Україні сформовано інвестиційне законодавство, в якому, зокрема, значна увага приділяється необхідності дотримання екологічних норм в процесі інвестиційної діяльності. Так, Законом України «Про інвестиційну діяльність» встановлюється заборона інвестування в об'єкти, створення і використання яких не відповідає вимогам санітарно-гігієнічних, радіаційних, екологічних,

архітектурних та інших норм, встановлених законодавством України.

В разі порушення екологічних, санітарно-гігієнічних та архітектурних норм державний орган може прийняти рішення про зупинення або припинення інвестиційної діяльності.

Також, у ст. 8 Закону зазначається, що інвестор зобов'язаний одержати висновок з оцінки впливу на довкілля у випадках та порядку, встановлених Законом України «Про оцінку впливу на довкілля».

Відповідно до нормативно-правової бази України проєкт Програми відповідає ряду зобов'язань:

- пріоритетність вимог екологічної безпеки, обов'язковість додержання екологічних стандартів, нормативів та лімітів використання природних ресурсів;
- виконання заходів, що гарантують екологічну безпеку середовища для життя і здоров'я людей, а також запобіжний характер заходів щодо охорони довкілля;
- формування динамічного урівноваженого стану довкілля, що забезпечуватиме екологічне, санітарно-безпечне середовище для життєдіяльності населення.

Враховуючи результати аналізу можна зробити висновок, що проєкт Програми, відповідає цілям екологічної політики, встановленим на національному рівні, враховує їх та пропонує комплекс заходів, які спрямовані на їх виконання.

Згідно вимог ч. 4 ст. 10 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку» Широківською сільською військовою адміністрацією було оприлюднено Заяву про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки (СЕО) та проєкт Програми, з метою одержання та врахування зауважень і пропозицій громадськості на офіційному сайті <https://shirokivska-sva.gov.ua/> у розділі «Публічна інформація», підрозділ «Соціально-економічний стан».

Зауваження та пропозиції отримані від департаменту комунальної власності, земельних, майнових відносин, екології та природних ресурсів та департаменту охорони здоров'я Луганської облдержадміністрації враховані в цьому Звіті. Громадськість пропозицій та зауважень не надавали.

6. Опис наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, у тому числі вторинних, кумулятивних, синергічних, коротко-, середньо та довгострокових, постійних і тимчасових, позитивних і негативних наслідків

Атмосферне повітря

Програма не передбачає проєктів із створення нових підприємств, із значними обсягами шкідливих викидів у атмосферне повітря. Завдання Програми є впровадження інвестиційно-інноваційних проєктів, енергоефективних і ресурсозберігаючих технологій, маловідходних, безвідходних та екологічно безпечних технологічних процесів; розвиток і впровадження інновацій у виробництво навпаки матимуть позитивний вплив на атмосферне повітря, оскільки в процесі їх виконання будуть застосовані сучасні

енергозберігаючі і очисні технології.

Також, Програма передбачає впровадження проєктів із будівництва, капітального ремонту, реконструкції автомобільних доріг, тротуарів, будівель і споруд не промислового призначення. В процесі їх реалізації негативний вплив на якість атмосферного повітря матимуть тимчасовий характер.

Серед іншого тимчасовий негативний вплив на повітря під час будівельних робіт можливо через викиди: пилу внаслідок дій із сипучими матеріалами (земляні роботи, навантаження тощо); викиди пилу з поверхонь, на яких рухається обладнання, необхідне для будівництва; викиди продуктів спалювання викопного палива з двигунів машин, транспортних засобів, що використовуються для перевезення працівників, транспортування матеріалів та інших двигунів, що працюють на викопному паливі (наприклад, дизельні генератори). Зазначений вплив припиниться, як тільки будуть завершені будівельні роботи.

Позитивний вплив на якість атмосферного повітря в перспективі матимуть: подальший розвиток територій загального користування та зон відпочинку, збереження та розвиток зелених зон для підтримки екологічного балансу, озеленення територій та догляд за зеленими насадженнями (які в подальшому призведуть до підвищення якості повітря за рахунок зменшення пилу, шумового забруднення); покращення технічного стану автомобільних доріг; будівництво сміттєпереробного підприємства.

Земельні та водні ресурси

Негативними наслідками впливу виконання деяких завдань Програми на земельні ресурси може бути вилучення земель під будівництво нових інженерних мереж, будівель і споруд. З іншої сторони, такі заходи компенсуються за рахунок їх позитивного впливу на навколишнє середовище в результаті планованої діяльності. Потенційними джерелами впливу на ґрунти під час проведення будівельно-демонтажних робіт є підвищення вологості ґрунтів за рахунок асфальтування території; порушення природного стоку поверхневих вод за рахунок планування території, траншейної прокладки різних комунікаційних мереж тощо; випадкові проливи паливно-мастильних матеріалів.

Для запобігання даного явища вживатимуться заходи щодо відновлення об'єктів благоустрою території з відновленням твердого та рослинного покриву, реконструкція очисних споруд і капітальний ремонт мереж водовідведення.

Проєктом Програми передбачається реалізація заходів з відновлення та захисту прибережних захисних смуг водних об'єктів, що позитивно вплине на стан гідрологічного та гідрохімічного режиму річок Громади.

Відходи

Серед низки екологічних проблем, які мають місце на території Громади, особливо гостро стоїть проблема поводження з твердими побутовими відходами, які є одним з найбільших забруднювачів навколишнього середовища.

Сміття накопичується всюди. Зростають обсяги відходів, поширюються площі несанкціонованих звалищ. Відсутність дієвого контролю призводить до масового утворення несанкціонованих звалищ та численних порушень

законодавства під час поводження з небезпечними відходами.

За відсутності роздільного збирання твердих побутових відходів практично не розв'язується проблема поводження з небезпечними відходами, які містяться у складі побутових відходів.

Проект Програми передбачає виконання заходів, реалізація яких призведе до більш відповідального поводження з відходами, в тому числі будівництво відповідного підприємства переробки ТПВ.

Біорізноманіття

Проект Програми не передбачає реалізацію заходів, які прямо можуть негативно вплинути на флору і фауну Громади. На подальших етапах реалізації, визначених Програмою завдань, передбачається уточнення таких впливів.

Населення та інфраструктура

Негативні наслідки відсутні, є ймовірність пом'якшення існуючої ситуації. Реалізація заходів, передбачених в проекті Програми не передбачає появу нових ризиків для здоров'я населення на території Громади.

Здоров'я населення

Реалізація Програми ймовірно має призвести до покращення життя та стану здоров'я населення. Впровадження деяких заходів ймовірно матиме непрямий позитивний вплив на здоров'я населення, зокрема: удосконалення матеріально-технічної бази охорони здоров'я відповідно до світових стандартів; створення системи своєчасної діагностики та раннього виявлення захворювань; підтримка та розвиток різноманітних навчально-тренувальних, фізкультурно-спортивних заходів; проведення роботи з гігієнічного виховання населення з використанням засобів телебачення, радіо, літератури, які сприяють формуванню ідеології здорового способу життя, у тому числі фізичного і психічного.

Природоохоронні території

У Програмі не передбачені заходи, які можуть призвести до негативного впливу на існуючі об'єкти природно-заповідного фонду

Екологічне управління, моніторинг.

Проект Програми не передбачає послаблення правових і економічних механізмів контролю в галузі екологічної безпеки.

Кумулятивний вплив

Ймовірність того, що реалізація Програми призведе до таких можливих впливів на довкілля або здоров'я людей, які самі по собі будуть незначними, але у сукупності матимуть значний сумарний (кумулятивний) вплив на довкілля, є незначною.

Коротко-, середньо- та довгострокові наслідки

Негативні наслідки від реалізації Програми відсутні.

Транскордонний вплив.

Транскордонний вплив під час реалізації заходів проекту Програми відсутній.

На підставі оцінювання ймовірних впливів (без урахування ризиків чи наслідків бойових дій) на компоненти довкілля та здоров'я населення сукупний

вплив від реалізації Програми - несуттєвий, є ймовірність пом'якшення існуючої ситуації. Оцінювання проводиться у даному випадку у часовій перспективі та у порівнянні з нульовою альтернативою. Використовується якісна характеристика у зв'язку з відсутністю інформації з окупованої території. Виконання заходів проєкту Програми не буде мати негативного впливу на рівень забруднення довкілля та буде сприяти його зменшенню, що є важливим індикатором місцевого розвитку.

Слід зазначити, що від початку повномасштабного вторгнення війська російської федерації руйнують інфраструктуру, екосистеми та вбивають мирне населення. Крім того, військові дії становлять загрозу для здоров'я населення ще й у довготривалій перспективі - через забруднення довкілля та наслідки тривалої окупації.

Наразі оцінка пошкоджених і зруйнованих цивільних та інфраструктурних об'єктів не можлива, оскільки на сьогодні вся територія Громади окупована. Тому, після закінчення бойових дій для Громади актуальним буде питання швидкого відновлення через відбудову та подальший розвиток у нових умовах.

Враховуючи зазначене, після деокупації території Громади до заходів Програми, у разі необхідності, можуть бути внесені зміни, з урахуванням пріоритетності відновлення об'єктів.

7. Заходи, що передбачається вжити для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання Програми

Для атмосферного повітря:

- озеленення міста;
- покращення стану автомобільних доріг;
- відновлення транспортно-логістичної інфраструктури;
- побудова сміттєпереробного підприємства.

Для водних ресурсів:

- реконструкція/розбудова каналізаційних споруд;
- ремонт водовідвідних мереж;
- відновлення та захист прибережних захисних смуг водних об'єктів;
- забезпечення водопостачання сіл та селищ Громади.

Для земельних ресурсів:

- забезпечення обстеження та гуманітарного розмінування земель;
- проведення оцінки шкоди та збитків, що завдані земельному фонду громади;
- рекультивація порушених ґрунтів з метою повернення їх у сільськогосподарське виробництво.

Поводження з відходами:

- впровадження технології роздільного збирання твердих побутових відходів;
- ліквідація стихійних сміттєзвалищ;
- дотримання норм діючого законодавства у сфері поведінки з відходами, що утворились у зв'язку з пошкодженням (руйнуванням) будівель та споруд

внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій або проведенням робіт з ліквідації їх наслідків, в разі виникнення таких відходів;

-проведення профілактичної ' роз'яснювальної ' роботи серед населення та підприємців щодо дотримання правил благоустрою і санітарних норм.

8. Обґрунтування вибору виправданих альтернатив, що розглядалися, опис способу, в який здійснювалася стратегічна екологічна оцінка, у тому числі будь-які ускладнення

Вирішення проблеми значного погіршення властивостей природних об'єктів, можливе за двома альтернативними сценаріями:

-оптимістичний - демонструє позитивну динаміку та затвердження Програми;

-гіпотетичний - не розробляється і не затверджується проєкт Програми.

В якості альтернативи розглядався гіпотетичний сценарій. Це означає збереження незмінною існуючої на даний момент ситуації на території Громади. Незатвердження проєкту Програми не дасть змоги збільшити позитивні впливи на довкілля і здоров'я населення. Реалізація гіпотетичного сценарію не забезпечить ефективне відновлення після деокупації території та подальший збалансований (сталий) розвиток Громади.

За результатами аналізу реалізації кожного із сценаріїв та прогнозу можливих шляхів розвитку громади у випадку домінування тих чи інших факторів та з урахуванням впливу ефектів чи негативних наслідків від них визначено наступне:

-в рамках гіпотетичного сценарію, відновлення та сталий розвиток Громади ускладниться та погіршиться екологічна ситуація, що означає збереження інерції розвитку з негативними тенденціями і диспропорціями та загроз екологічній безпеці і безпеці життя населення;

-в рамках оптимістичного сценарію виконання заходів проєкту Програми позитивно вплине на стан атмосферного повітря, водних об'єктів, ситуацію з відходами, земельними ресурсами.

Це означає, що реалізація Програми сприятиме гармонізації економічної, соціальної і екологічної складових розвитку Громади та підвищенню рівня збалансованості і стійкості.

Зазначені результати свідчать про необхідність затвердження проєкту Програми.

Програма є обов'язковим програмним документом, який визначає сукупність взаємоузгоджених завдань і заходів, що будуть реалізовуватися Широківською сільською територіальною громадою щодо вирішення нагальних проблем та досягнення стратегічних цілей розвитку регіону до 2027 року.

Під час підготовки звіту про стратегічну екологічну оцінку визначено доцільність і прийнятність планованої діяльності і обґрунтування економічних, технічних, організаційних, державно-правових та інших заходів щодо забезпечення безпеки довкілля, а також оцінено вплив на навколишнє середовище, прогноз впливу на навколишнє середовище, виходячи із

особливостей планованої діяльності з урахуванням природних, соціальних та техногенних умов.

Програма базується на принципі сталого економічного та соціального розвитку, раціонального використання ресурсного потенціалу та екологічної безпеки регіону, наскільки це можливо в умовах ведення активних бойових дій на території області.

Напрями розвитку включають природоохоронну складову й спрямовані на забезпечення цілей забезпечення високого рівня охорони і зменшення впливів на довкілля.

Результати проведення цільового аналізу планованих завдань щодо їх відповідності цілям охорони довкілля, визначених на регіональному рівні, виявили необхідність прийняття Програми.

Крім того, як вже було зазначено вище, після завершення бойових дій до заходів Програми, у разі необхідності, можуть бути внесені зміни, з урахуванням першочерговості заходів з відновлення громади.

9. Заходи, передбачені для здійснення моніторингу наслідків виконання програми для довкілля, у тому числі для здоров'я населення.

Статтею 17 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку» визначено, що замовник СЕО у межах своєї компетенції здійснює моніторинг наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у т. ч. для здоров'я населення, один раз на рік оприлюднює його результати на своєму офіційному вебсайті у мережі Інтернет та у разі виявлення не передбачених звітом СЕО негативних наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, вживає заходів для їх усунення.

На підставі проведеного аналізу зроблено висновок, що проєкт Програми відповідає державним та регіональним стратегічним документам, реалізація заходів проєкту Програми не справить значного негативного впливу на стан довкілля та здоров'я населення.

Здійснення моніторингу покладається на Широківську сільську військову адміністрацію Щастинського району Луганської області, яка має здійснювати загальну координацію, методичне та інформаційне забезпечення процесу моніторингу, а також підготовку та оприлюднення узагальненого звіту про результати моніторингу Програми.

Моніторинг базується на розгляді обмеженої кількості відібраних показників (індикаторів) за кожним зі стратегічних напрямів і аналізі досягнення запланованих результатів. Для моніторингу наслідків реалізації Програми для довкілля застосовуються екологічні індикатори, особливо ті, для яких є моніторингові дані.

Слід зазначити, що відповідно до положень Закону України від 03.03.2022 р. № 2115-XI «Про захист інтересів суб'єктів подання звітності та інших документів у період дії воєнного стану або стану війни» у період дії воєнного стану або стану війни, а також протягом трьох місяців після його завершення, органи державної статистики призупиняють оприлюднення статистичної

інформації, за деяким винятком.

Крім того, аналіз ситуації на окупованій території ускладнено через обмежений набір джерел інформації та відсутність екологічного моніторингу. У зв'язку із ситуацією, що склалося пропонується здійснення моніторингу виконання програми за даними щодо:

- середньорічних концентрацій забруднюючих речовин по містах Луганської області (найближчим містом де проводиться дослідження є Старобільськ), результати дослідження будуть взяті за основу для визначення концентрації забруднюючих речовин на території Громади, де Луганський обласний центр гідрометеорології здійснює дослідження стану атмосферного повітря для основних забруднювачів у порівнянні до затверджених рівнів ГДК у атмосферному повітрі населених місць;

- державного моніторингу поверхневих вод в Луганській області на відповідність затвердженим ГДК в поверхневих водах на території ' області для головних забруднювачів поверхневих вод, що здійснюється Сіверсько-Донецьким басейновим управлінням водних ресурсів.

У разі відсутності даних щодо зазначених показників, внаслідок ведення бойових дій та окупації території, пропонується, як альтернативний варіант, використати статистичні дані щодо стану атмосферного повітря та водних ресурсів на території Луганської області. Результати найближче розташованої території до Громади будуть взяті за основу для визначення стану атмосферного повітря та водних ресурсів на території Громади.

Оцінка впливу на довкілля спрямована на запобігання шкоді довкіллю, забезпечення екологічної безпеки, охорони довкілля, раціонального використання і відтворення природних ресурсів, прийняття рішень про провадження господарської діяльності, яка може мати значний вплив на довкілля, з урахуванням державних, громадських та приватних інтересів.

№ з/п	Індикатор	Періодичність
1.	Атмосферне повітря: Базовий показник - рівні ГДК, затверджені відповідно чинного законодавства	Один раз на рік
2.	Поверхневі води: Базовий показник - рівні ГДК, затверджені відповідно чинного законодавства	Один раз на рік
3.	Виписка електронних рецептів на лікарські засоби	Один раз на рік

Здійснення моніторингу впливів, у тому числі на здоров'я населення за визначеними показниками з веденням щорічної звітності, дозволить виявляти недоліки і порушення, що можуть негативно впливати на комфортність проживання, визначити необхідні заходи по їх усуненню, а також проводити інформування громадськості про поточні ускладнення та прогностичні терміни усунення.

При здійсненні моніторингу основну увагу належить приділяти заходам передбаченим в сфері охорони навколишнього природного середовища.

Виконання низки планувальних заходів, визначених в Програмі є обов'язковою умовою для досягнення стійкості природного середовища до антропогенних навантажень та забезпечення сприятливих санітарно-гігієнічних умов життєдіяльності населення.

10. Опис ймовірних транскордонних наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення (за наявності)

Транскордонні наслідки виконання Програми відсутні, оскільки її виконання не матиме наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення сусідніх держав.

11. Резюме нетехнічного характеру

Під час підготовки звіту стратегічної екологічної оцінки визначено доцільність і прийнятність планової діяльності і обґрунтування економічних, технічних, організаційних, державно-правових та інших заходів щодо забезпечення безпеки навколишнього середовища.

В ході проведення СЕО проведено оцінку факторів ризику і потенційного впливу на стан довкілля, враховано екологічні завдання в інтересах ефективного та стабільного соціально-економічного розвитку Широківської сільської територіальної громади та підвищення якості життя її населення.

Програмою економічного і соціального розвитку передбачено виконання таких стратегічних цілей:

Стратегічна ціль 1

Створення комфортних та безпечних умов на території Громади.

Стратегічна ціль 2

Розвиток «людського капіталу» Громади з урахуванням гендерно-орієнтованого підходу та інклюзії.

Стратегічна ціль 3

Економічний розвиток Громади.

Визначені стратегічні цілі передбачають систему оперативних цілей та завдань, досягнення яких забезпечує покроковий рух у напрямку впровадження стратегічного бачення Широківської ТГ в реальність.

Запропонована система стратегічних, оперативних цілей та завдань відповідає ключовим принципам Стратегії – пріоритетності прав і свобод людини, інклюзивності та гендерної рівності в системі надання послуг жінкам і чоловікам в Громаді, дотримання підходів сталого та збалансованого розвитку.

Заходи Програми відповідають стратегічним цілям державної екологічної політики, визначеним Законом України від 28.02.2019 №2697 «Про основні засади (Стратегію) державної екологічної політики на період до 2030 року».

Широківська територіальна громада в 2027 році — це безпечна, фінансово збалансована, сучасна громада, з розвиненою галуззю сільського господарства. В Громаді дотримуються прав людини, принципів гендерної рівності та інклюзивності, опікуються навколишнім середовищем та добробутом всіх населених пунктів, між якими є транспортний зв'язок із гарними дорогами. Є кваліфікована доступна освіта, медичне обслуговування, розвинена сфера культури та дозвілля з урахуванням потреб мешканців різного віку, статі, місця проживання, категорії вразливості. Створено муніципальні відносини з іншими громадами.

Виконавець: Костянтин ПОКИНЬБОРОДА — заступник начальника Широківської сільської військової адміністрації Щастинського району Луганської області; тел.: (050) 558-03-36; ел. адреса: odec.rda@gmail.com